

MATCHING BRAINS – ET PEER-TO-PEER-FÆLLESSKAB, DER STØTTER UNGE TILBAGE TIL LIVET EFTER EN PÅVIRKNING PÅ HJERNEN

Mette R. Bystrup¹ & Anne Præst²

At være ung i et accelererende samfund og finde tilbage til en hverdag med mening og trivsel efter en påvirkning på hjernen kan være vanskeligt. Artiklens formål er at undersøge erfaringer med, hvordan et peer-fællesskab (Matching Brains) kan bidrage til meningsskabelse og identitets(re)konstruktion for unge med en påvirkning på hjernen i et senmoderne samfund. Artiklen er et kvalitativt studie baseret på 16 interviews med unge, et fokusgruppeinterview med to ungementorer samt 11 spørgeskemaer udfyldt af unge efter deltagelse i Matching Brains-uddannelsen. Empirien peger på fire overordnede temaer, der udfolder deltagernes oplevede erfaringer ifm. peer-to-peer-fællesskabet: mulighed for resonans; ny viden og dialogiske kompetencer; at skabe mening ved at være noget for en anden; plads til at være og finde sig selv. På baggrund af artiklens resultater konkluderer vi, at et peer-to-peer-fællesskab kan skabe mulighed for genklang, spejling og resonans, hvis der er en rammesætning og kompetencer, der understøtter dette, og hvis det faciliteres ud fra dialogiske principper.

Nøgleord: dialog, fællesskab, peer-to-peer, påvirkning på hjernen, resonans, unge.

Keywords: brain injury, community, dialogue, peer-to-peer, resonance, young people.

1. Indledning

Vi lever i dag i et samfund kendetegnet ved en høj kompleksitet, en præstationskultur og med et accelererende tempo (Rosa, 2014; Petersen & Krogh, 2021). Mange unge mennesker oplever, at det kan være svært at “følge med”, hvilket kan komme til udtryk som mistrivsel af forskellig art (Ander-

1 Mette R. Bystrup, ph.d., cand.pæd.soc. og ungementor, Regionshospitalet Hammel Neurocenter, e-mail: metbys@rm.dk.

2 Anne Præst, MA i procesledelse og organisatorisk forandring og ledende terapeut/afdelingsleder på sengeafsnit 2, Regionshospitalet Hammel Neurocenter, e-mail: anne.praest@midt.rm.dk.

sen et al., 2020; Thastum & Bach Svendsen, 2022). Endvidere befinder unge sig i en livsfase med stor omskiftelighed, og hvor venskaber er under forandring, bl.a. fordi forskellige interesser og uddannelsesretninger medfører flytninger og nye fællesskaber. For nogle unge kan det betyde, at det kan være svært at fastholde venskaber, og ensomhed er en reel risiko (Andersen et al., 2020; Thastum & Bach Svendsen, 2022). At være ung med en påvirkning på hjernen er en særlig sårbar kombination. Påvirkningen på hjernen øger sårbarheden forbundet med at være ung, pga. kognitive og evt. fysiske funktionsnedsættelser kombineret med hjernetræthed og ændret personlighed (Doser et al., 2018). Det kan således være svært at fungere på ordinære vilkår i de sammenhænge, som de unge indgår i, og dermed øges risikoen for at "falde uden for" samfundet. Eksempelvis kan det være svært at gennemføre en uddannelse eller finde en plads på arbejdsmarkedet (Rytter et al., 2024; Graff et al., 2020). Risikoen for, at sygdomsforløbet fører til eksklusion fra sociale fællesskaber, er således bekymrende høj. En påvirkning på hjernen kan endvidere begrænse muligheden for at opsøge nye sociale fællesskaber (eksempelvis pga. udtrætning, kognitive vanskeligheder, eksekutive forstyrrelser, lydfølsomhed mv.) og mindske muligheden for at etablere nye venskaber (Sander & Struchen, 2011; Bystrup et al., 2022). Dette er bl.a. problematisk, fordi sociale fællesskaber er afgørende for identitetsdannelsen, hvor denne livsfase netop er kendetegnet ved, at identiteten er under udformning, ligesom en skade på hjernen kan skabe behov for en identitetsmæssig (re)konstruktion (Ownsworth, 2014; Thomas et al., 2014; Glintborg & Larsen Mærsk, 2019; Larsen & Glintborg, 2018). Endvidere kan accept og erkendelse af ens ændrede livssituation efter en påvirkning på hjernen være lang og frustrerende (Yehene et al., 2019). Her kan det være værdifuldt at møde andre unge, der er i en lignende situation (et peer-fællesskab), og som evt. er længere i deres proces. De kan fungere som håbsbærere og skabe mulighed for spejling i deres proces med at finde ud af, hvem de selv er, og hvordan de skal være i verden med de nye præmisser, som hjernepåvirkningen har medført.

Inden for psykiatrien har matchning af ligesindede (peer-to-peer) de seneste år været en benyttet tilgang (Kessing, 2022). Også andre sygdomskategorier har benyttet sig af peer-tanken, såsom kræftrehabilitering (Hu et al., 2019), rygmarvsskade (Hoffmann et al., 2019) mv. Peer-støtte er dog ikke nogen entydig størrelse. Nylige reviews (Aterman et al., 2023; Hughes et al., 2020) beskriver, hvordan peer-baserede interventioner for neurologisk skadede personer kan variere meget, hvad angår roller (fx om det er faciliteret af professionelle eller peers), længde og intensitet/hyppighed i kontakt; form (telefonisk, fysisk); timing af tilbuddet (fx under hospitalsindlæggelse eller efter); formål og indhold i interventionen (fx erfaringsudveksling, social støtte, tilegnelse af viden/uddannelse); gruppebaseret eller én-til-én-kontakt. Til trods for forskellighederne tyder det overordnet set på, at støtte fra mennesker i en lignende situation kan bidrage positivt til livskvaliteten og det

psykiske helbred (Bakmann et al., 2019). Endvidere kan det opleves meningsfuldt, at andre kan have glæde af ens dyrekøbte erfaringer (Lau et al., 2021). Dog pointerer De Dios Perez et al. (2024) behovet for flere studier inden for hjerneskadeområdet for at forstå omfanget og fordelene ved peer-mentoring, ligesom denne artikels forfattere, på baggrund af litteratursøgningen, kan konstatere, at det er begrænset, hvad der findes af peer-to-peer-erfaringer for unge mennesker, der er ramt på deres kognition.

2. Formål

Artiklens formål er at undersøge erfaringer med, hvordan et peer-fællesskab kan bidrage til meningsskabelse og identitets(re)konstruktion for unge med en mild til moderat påvirkning på hjernen i et senmoderne samfund.

3. Baggrund

Matching Brains (MB) er et treårigt projekt (påbegyndt i 2023), der matcher unge (15-30+-årige) med følger efter en påvirkning på hjernen og opbygger et fællesskab de unge imellem. En påvirkning på hjernen er i denne sammenhæng en samlende betegnelse for sygdomme (ikke progredierende) og traumer. Det dækker således over et stort spektrum af tilstande, ligesom der er stor variation i de følger, som de unge erfarer, samt i deres fremtidsudsigter. Fælles for dem alle er dog, at de har oplevet, at deres liv på abrupt og uønsket vis er forandret, at deres funktionsniveau er blevet lavere grundet kognitive (og for nogens vedkommende også fysiske) udfordringer, samt at de er i proces med at håndtere og acceptere de nye livsvilkår. Fællesskabet starter på den tredages MB-uddannelse for “erfarne” unge, der er kendetegnet ved, at de alle har været i proces med at arbejde med sig selv (fx energiforvaltning, identitetsmæssige spørgsmål mv.) ifm. et ungementorforløb, hvorefter fællesskabet fortsætter med caféarrangementer, som afholdes hver anden måned (for både “erfarne” og “nye” unge). “Nye” unge kendetegnes ved, at de for nyligt er blevet tilknyttet ungementorerne eller slet ikke har været det, men er rekrutteret via en kommunes hjerneskadekoordinator. De “erfarne” unge matches, hvis muligt, med en peer i et halvt år med en anbefalet kontakt minimum to-tre gange om måneden.

Matchning forudsætter, at mindst én af de to unge, der matches, har MB-uddannelsen samt er et sted i deres liv, hvor de har overskud til at mødes med en anden og til at lytte til dem, herunder at sætte deres egen livssituation i parentes. Matchning foregår efter en individuel vurdering fra ungementorerne baseret på kriterier som eksempelvis fælles livsværdier, interesser, geografi, udfordringer, skadens sværhedsgrad og typen af symptomer.

Region Midtjyllands to ungementorer i regi af hjerneskaderehabilitering er de gennemgående personer i projektet for at skabe kontinuitet og tryghed for de unge i fællesskabet. De afholder uddannelsen, skaber rammerne for og faciliterer caféarrangementer og inviterer til en fælles opstartssnak ifm. match samt sparring/supervision til de matchede peers for at vende dilemmaer, problemstillinger, tvivlsspørgsmål eller andet, som de møder i deres virke som peers.

Projektet er støttet af TrygFonden, og samarbejdspartnerne er de otte kommuner i Region Midtjylland, som er tilknyttet ungementorordningen, og eventuelle tilkøbskommuner. Der er tilknyttet en følgegruppe bestående af brugerorganisationer, unge med en påvirkning på hjernen og kommunale repræsentanter (primært hjerneskadekoordinatorer).

De unge, der deltager i MB, har milde til moderate kognitive følger efter en påvirkning på hjernen, og størstedelen har været tilknyttet en ungementor i mindst et år. Enkelte deltager via deres hjerneskadekoordinator. Ambitionen var at rekruttere bredt og således lade de unge vælge selv, om de ønskede at deltage i projektet. Kun en enkelt ung blandt de unge, som ungementorerne var tilknyttet, blev fravalgt af ungementorerne uden at være blevet adspurgt, fordi hans udfordringer var for omfattende til, at det kunne lade sig gøre inden for de mulige rammer. Som eksempler herpå var kompleksiteten og sammenfaldet af fysiske og kognitive udfald for store til, at det kunne kompenseres for af ungementorerne, og udfordrede derfor hans deltagelsesevne, fx pga. arousalniveau, behov for hjælp til personlig pleje samt begrænset refleksionsevne, impuls kontrol og indsigt. Rekrutteringen på tværs af kommunegrænser skabte en volumen, som fremmede matchning-mulighederne og opbygningen af et fællesskab.

MB-uddannelsen er udviklet af de to ungementorer og skræddersyet til målgruppen, hvad angår indhold og form. Uddannelsen er primært inspireret af internt materiale udviklet af CSV (Center for specialundervisning af unge og voksne, Vejle) og peer-støtte i psykiatrien (Psykiatriens Hus, Aarhus, Recovery skolen). Uddannelsen omhandler emner som personlige grænser, roller og ansvar, kommunikation og livshistorier. Uddannelsen består af interaktiv undervisning i form af få og korte dialogbaserede oplæg, små refleksions- og dialogbaserede øvelser blandt deltagerne osv. og fungerer som et selvudviklingsforløb. Herudover klæder det de unge på til at dele deres erfaringer og lytte til andre unge i en sårbar situation. Der holdes hyppige pauser med hvilemuligheder og en opfordring til, at de unge pauserer og tanker energi på den måde, der fungerer bedst for dem.

MB-uddannelsen foregår på et rehabiliteringshospital, ligesom flere af caféarrangementerne også afholdes der. Rehabiliteringshospitalets haver benyttes flittigt til walk-and-talks mv. Inden afholdelse af uddannelses- og caféarrangementer er der på forhånd udsendt en invitation, så deltagerne ved, hvad de kan forvente sig. Praktiske barrierer blev forsøgt imødekommet, såsom overnatning for unge, der kom langvejsfra, transportudfordringer og hvilerum.

Caféarrangementerne består af en fællesaktivitet og/eller et faciliteret samtalerum. Aktiviteterne kan eksempelvis være bålhygge, brætspil, bowling, gå med en alpaka eller besøge et sted sammen (fx et museum). Her er de unge sammen om aktiviteter, hvor handicappet ikke er omdrejningspunktet, men hvor der stadig er tilpassede rammer og forståelse for de særlige behov. Der er altid koblet en samtale på aktiviteterne (før og efter), som kan skabe rum for spejling og refleksion ift. deres egen og nuværende livssituation. Caféarrangementerne kan også bestå af et faciliteret samtalerum, hvor der er et emne (fx livsværdier), nogle øvelser eller andet, der udgør omdrejningspunktet for samtalen. Eksempler på inspirationsmateriale er Back UP (Thøgersen et al., 2024) og Prehn (2018), hvor førstnævnte er et temabaseret interventionsprogram, som søger at støtte den enkeltes rehabilitering efter en erhvervet hjerneskade, og sidstnævnte er en bog om at træne hjernens evner til at håndtere følelsesregulering, kognitiv fleksibilitet og socialt samspil. Caféarrangementerne er baseret på tanken om de unges medejerskab, hvorfor der tales med de unge om form og indhold og lægges op til, at de kan stå for en aktivitet, bage en kage eller lignende.

De to ungementorer er inspireret af Åben Dialog som tilgang til at møde mennesker i en sårbar situation og til at facilitere et trygt, ligeværdigt, anerkendende og tillidsfuldt rum, hvor der bliver lyttet til hinanden (Seikkula & Arnkil, 2014).

4. Metode

Empirigrundlaget for denne artikel består af: en spørgeskemaundersøgelse besvaret ved afslutningen af MB-uddannelsen, individuelle telefoninterviews med 16 unge (11 “erfarne” og fem “nye”) og et fokusgruppeinterview med de to ungementorer.

4.1 Spørgeskemaundersøgelse i forbindelse med Matching Brains-uddannelsen

Spørgeskemaerne blev uddelt og besvaret ved afslutning af endt uddannelsesforløb. 11 ud af de 13 deltagere på de to afholdte MB-uddannelser besvarede spørgeskemaet (to var syge). Spørgeskemaet indeholdt spørgsmål vedrørende rammer, indhold og facilitering, men også åbne spørgsmål, hvor de unge kom med besvarelser på erfaringer og forslag til ændringer. Spørgeskemaet blev uddelt og besvaret ved afslutning af endt uddannelsesforløb og giver derfor et godt billede af deres umiddelbare opfatteiser, mens de er frisk i erindring. Spørgeskemabesvarelserne fungerede som sekundær data, da det primært bestod af scoringer og med få supplerende kommentarer, der fungerede understøttende for interviewene.

4.2 Interview med de unge

På interviewtidspunktet havde 13 deltagere (“erfarne unge”) gennemført MB-uddannelsen, mens yderligere fem (“nye unge”) var tilknyttet projektet som matches. Alle de 18 unge blev kontaktet pr. sms af én af de to ungementorer og adspurgt om at deltage i et fokusgruppeinterview af halvdan times varighed. Forventningen var, at et fokusgruppeinterview ville kunne give mulighed for at udfolde forskellige perspektiver, hjælpe hinandens hukommelser og skabe synergi ift. at forstå fænomenet. Der var dog kun få positive tilkendegivelser på forespørgslen pga. barrierer omkring logistiske udfordringer, udtrætningsproblematikker og det fastsatte tidspunkt, hvilket medførte, at de i stedet blev inviteret til at medvirke i et individuelt interview via telefonen på et tidspunkt, der passede dem. 16 ud af 18 mulige gav positivt tilsagn, og alle 16 telefoninterviews blev gennemført med unge, hvoraf 11 havde gennemført MB-uddannelsen. Hvert interview blev gennemført af sidste forfatter med indgående kendskab til hjerneskaderehabilitering (og de sproglige og kognitive vanskeligheder, der kan følge med) samt med en masteruddannelse, bl.a. omhandlende dialogiske kompetencer. Interviewene varede 10-15 minutter og tog afsæt i en semistruktureret interviewguide (bilag 2) (Kvale & Brinkmann, 2009) med det overordnede formål at undersøge deres erfaringer med MB.

De unge havde forskellige forudsætninger rent sprogligt og kognitivt for at blive interviewet. Dette skyldes alder, social baggrund, længden af deres sygdomsforløb og i særdeleshed følgernes sværhedsgrad. Således blev interviewet tilpasset den enkelte, fx ift. hvor konkret spørgsmålene blev stillet, hvilke ord der blev brugt, hvor meget tid/pauser der var behov for for at svare på spørgsmålene, samt hvor mange opfølgende spørgsmål der blev stillet (Paterson and Scott-Findlay, 2002). Endvidere var der forskel på deres erfaringsgrundlag, afhængigt af om de var “erfarne unge”, der havde deltaget i MB-uddannelsen, eller “nye unge”, der “kun” var blevet matchet og evt. havde deltaget i caféarrangementer (se bilag 1).

Intervieweren havde ikke været involveret i projektet og kunne således indtage en udefrakommende og uvildig position uden interesser i MB og med forventningen om, at de unge således kunne ytre sig frit. Intervieweren havde til gengæld tilegnet sig viden om projektet i form af skriftligt materiale (projektbeskrivelse og spørgeskemabesvarelser) og via mundtlig indføring af de to ungementorer. Det gav et forhåndskendskab, der kunne trækkes på, hvis der var behov for at støtte de unges hukommelse undervejs (fx hvad er et caféarrangement) samt for at kunne stille relevante opfølgende spørgsmål.

4.3 Fokusgruppeinterview med de to ungementorer

Intervieweren (sidste forfatter) gennemførte et interview med de to ungementorer, der havde til formål at opsamle deres erfaringer med at opbygge og støtte de unge i at deltage i et meningsfuldt fællesskab samt at skabe en fælles refleksion omkring udviklingen af og processen med MB-projektet.

Dette interview varede en time og blev gennemført som et semistruktureret interview (Kvale & Brinkmann, 2009) (bilag 3). Interviewet blev gennemført med en åben spørgeteknik og med mulighed for, at de to deltageres forskellige perspektiver kunne få plads, samt at nuancer kunne udfoldes.

4.4 Dataanalyse

Datatriangulering (Flick, 2018) blev tilstræbt på forskellig vis. Metodetriangulering, hvor spørgeskemaerne udgjorde den spontane reaktion på MB-uddannelsen, de individuelle interviews bidrog med et retrospektivt perspektiv på hele MB-fællesskabet, og fokusgruppeinterviewet var en metarefleksion på MB. De to forfattere har forskellige uddannelsesmæssige baggrunde, der tilsammen indeholder pædagogisk-sociologisk viden, terapeutisk baggrund og forskningsmæssige kompetencer. Begge forfattere arbejder psykosocialt og terapeutisk med hjerneskaderehabilitering til daglig. Begge forfattere gennemlæste empirien, og der blev afholdt et par fælles indledende samtaler om teoretiske perspektiver, som empirien inviterede til. Forfatterens teoretiske inspiration blev hentet i samfundskritiske sociologiske og filosofiske teorier om det senmoderne, som bidrog til analytiske muligheder for at forstå betydningen af peer-to-peer-fællesskaber blandt unge med en påvirkning på hjernen i et accelererende samfund. Data blev kodet med inspiration fra tematisk kodning, som det er beskrevet af Terry et al. (2017), og foretaget særskilt af begge forfattere. Forslag til overordnede emner blev præsenteret for hinanden og forhandlet og bestod herefter af følgende temaer: Rammer; Nærvær; Dialog; Fællesskab; At være noget for en anden. Herefter fulgte endnu en gennemlæsning af materialet, og underemner (flere nuancer) blev tilføjet. Herudover blev citater udvalgt til at illustrere budskaberne. En teoretisk afgrænsning blev foretaget, hvor Rosa (2014, 2022) og Olsens (2023) begreber blev udfoldet og empirien analyseret ud fra disse begrebsforståelser. Det teoretiske afsæt bidrog til en øget skærpthed ift. at få øje på nye perspektiver på MB-fællesskabet.

4.5 Etiske overvejelser

Alle unge fik mundtlig og skriftlig viden (flyer) om MB-projektet af de to ungementorer. Herudover fik de en skriftlig invitation til deltagelse i interviewet og dets formål. Endvidere modtog de information om indsamling og behandling af personoplysninger forbundet med spørgeskemaerne og interviewene samt den aktuelle artikel i form af dokumentet "Oplysningspligt til forskning og publicering". SMS vedrørende interviewet fungerede som samtykke til, at interviewerens måtte kontakte dem for et telefonisk interview af 10-15 minutters varighed. Intervieweren indledte interviewene med at informere dem om interviewets formål og få deres mundtlige samtykke til, at interviewet måtte blive optaget og brugt til forskningsmæssig brug, samt oplyste de unge om deres frivillige deltagelse og muligheden for at trække sig til enhver tid.

Alle interviewene er blevet transskriberet, og alle personhenførbare data er slettet og erstattet af pseudonymer i artiklen.

5. Teoretisk forankring

Studiet tager sit afsæt i samfundskritiske sociologiske og filosofiske teorier om det senmoderne, som giver analytiske muligheder for at forstå betydningen af peer-to-peer-fællesskaber blandt unge med en påvirkning på hjernen i et accelererende samfund.

5.1 Resonans

Det teoretiske omdrejningspunkt for analysen baseres på den tyske sociolog Hartmut Rosas begreb om resonans (Rosa, 2022). Resonans er en musikalsk metafor for det fænomen, der opstår, når man oplever en genklang i verden, hvor der opstår svingninger i samspillet. At vi oplever en kontakt, hvor noget gensidigt berører os og gensidigt transformerer os. Resonans er således et relationelt begreb, som kan opstå i samspillet med andre mennesker, kunsten, naturen eller lignende. Resonans er grundlæggende ukontrollerbart og kan således hverken fremtvinges eller forhindres. Rosa beskriver resonans som en modsætning til den tilstand af fremmedgørelse over for os selv og hinanden, der er en konsekvens af den fart og acceleration, der kendetegner vores samfund. Rosa beskriver, hvordan det stigende tempo vanskeliggør at positionere sig selv et sikkert sted i længere tid ad gangen. Det fører til, at man hele tiden må præstere for en attraktiv position i de fællesskaber, man indgår i (Rosa, 2014; 2022).

5.2 Resonansfællesskaber

Danske Olsen (2023) har videreført og udfoldet det relationelle aspekt af resonans med begrebet resonansfællesskaber. Han definerer resonansfællesskaber med fire grundsten, hvor vi som mennesker: bestyrkes, bevidnes, bevæges og berøres. *Bestyrkes* handler om vores forventninger og måden at forholde os til fremtiden. *Bevidnes* handler om anerkendelse, herunder at blive set som en væsentlig anden. Aktiv lytning, opmærksomhed på at lytte efter intentionen, bevidsthed om, hvilke erfaringer det vækker hos én selv, samt en opmærksomhed på, hvilket håb og bevægelse der er i fortællingen, er eksempler på vigtige elementer, hvad angår bevidning. *Bevæges* relaterer sig både til en fysisk bevægelse, men henviser også til, at vi i mere overført betydning bevæges et andet sted hen gennem undren og nærvær. *Berøres* er et billede på, at der sker noget i sjælen, fordi vi mærker, at der er noget væsentligt på færde. Resonansfællesskaber giver if. Olsen også mulighed for at lære noget om sig selv, i og med at “selvet bliver til i relationer” (Olsen, 2023, s. 52).

6. Analyse

6.1 At skabe et rum og fællesskab med mulighed for resonans

Ungementorerne udtrykker, at ønsket med både match og caféarrangementer er at skabe et rum med nærvær, hvor de unge kan møde hinanden, uden fokus på præstation eller noget, der skal "ordnes", og hvor tempoet forsøges trukket ud af rummet. Således kan det tolkes, som at ungementorerne er opmærksomme på at skabe gode rammebetingelser for, at resonans kan opstå. Resonans er dog ikke noget, der kan planlægges, kontrolleres eller fremtvinges, men der kan skabes bedre eller ringere betingelser for, at det kan opstå, if. Olsen (2022, s. 28).

De unge udtrykker, at ungementorerens facilitering af rummet gør det trygt og hyggeligt:

Jamen, at omfavne alle os, der kommer, og sørger for, at det bliver et trygt og hyggeligt sted at være, så man ikke sidder og kan have det lidt socialt akavet ... og hvad skal man lige snakke om? Hvordan skal man lige komme i gang? Sådan en, der ligesom holder lidt styr på det hele og sørger for, det bliver en god oplevelse for alle, ik'?' (Hilda).

Og netop stemningen er noget, der omtales på forskellig vis af de unge som betydningsfuldt for deres deltagelse i MB. Eksempelvis er *hyggeligt* et ord, der nævnes hele 17 gange i interviewene med de unge, mens *rart* nævnes 20 gange.

Mange af de interviewede unge beskriver, hvordan rummet skaber mulighed for et særligt sammenhold omkring nogle aktiviteter, som adskiller sig fra andre tilbud:

Så der er en hel masse forskellige ting, vi egentlig laver sammen, som jeg synes er rigtig værdifuldt. Jeg synes, det er fedt, fordi det er et af de eneste steder, man kan finde sådan et sammenhold og finde sådan nogle aktiviteter. Jeg synes, det er fedt at være en del af det (Sara).

6.2 Rammesættelse af rummet

Ungementorerne beskriver, hvordan de har gjort sig tanker om praktiske forhold og øvrige rammer ifm. uddannelsen, caféarrangementer og indledende opstartssamtaler ifm. match for at skabe de bedste betingelser for målgruppens deltagelse. Barrierer som if. ungementorerne sandsynligvis havde forhindret de unge i at deltage, hvis ikke de havde taget hånd om dem. De unge bestyrkes i, at der er plads til, at de kan være i verden på deres egne præmisser.

En ung udtrykker sin værdsættelse herfor, og hvor særligt det er at blive mødt med tilpassede rammer:

Det der med at prøve at mærke, hvordan tingene kan tilrettelægges efter ens hjerneskade. Det er ikke noget, jeg har prøvet før i hvert fald. Og det der med pauser og måden, de sådan omfavnede det også ... altså selve undervisningen, hvordan de gjorde det, sådan at det matchede vores energier, eller hvad man skal sige, vores behov. Det var også en ret stor erfaring at få (Karen).

Ungementorerne udtrykker også, at det at rammesætte rummet også omhandlede, at alle skulle føle sig velkomne samt opleve sig set og anerkendt.

En af de unge udtrykker i sin spørgeskemabesvarelse:

Det overraskede mig meget, hvor forstående og velmenende både undervisere og deltagere har været. Og så tænker man måske, at underviserne er vant til at have med hjerneskadede mennesker at gøre, men det får mig til at tænke på, hvordan jeg gerne vil behandles i det hele taget. (Ung, spørgeskema)

Citatet vidner om en bevidning, som får betydning for den måde, han også ønsker sig mødt i sit øvrige liv. Det vidner om, at MB-uddannelsen potentielt kan have betydning for hans identitetsopfattelse og således kan forandre en bevægelse.

Kombinationen af, at der er et planlagt program, men også plads til en friere dialog til caféarrangementerne, opleves værdifuldt af de unge:

Der er et forskelligt program for hver gang. Og så betyder det ikke nødvendigvis, at vi følger programmet til punkt og prikke, men det er for at have en idé om noget, vi kan lave. Vi havde en aften, hvor vi bare spillede brætspil og kortspil og havde madaften og hyggede (Sara).

De unge er inviteret ind som medskabere af caféarrangementerne, så de selv er med til at bestemme emne eller aktivitet. I praksis nævner ungementorerne, at det har udmøntet sig i, at de unge er kommet med forslag til aktiviteter og har medbragt spil til brætspilscafé. En af de unge udtrykker at opleve sig bevidnet ift. valg af aktivitet:

Næste gang der skal vi ud og gå med nogle alpakaer. Det er mig og så hende, jeg kører med, det var egentlig vores forslag, så det bliver spændende. Det er jo lidt terapi-dyr (Frida).

En anden ung beskriver ifm. uddannelsen, hvordan hun synes, det er fint, at der er "voksne", som faciliterer rummet:

Man mødes nogle hjerneskadede i et rum sammen med to voksne, som, man kan sige, styrer showet (griner). Det er ret fint (Karen).

6.3 Plads til diversitet

Ungementorerne udtrykker, at de i ifm. MB havde en ambition om en bred rekruttering, hvad eksempelvis angår skadens type, placering og sværhedsgrad (milde til moderat skadede), alder, tid efter skaden, afklarethed med sin situation mv. Ungementor 1 udtrykker:

Alle kan være med med det, de nu kan byde ind med, fordi nogle har mange års erfaring, nogle er meget afklarede med, at det er sådan, mit liv er, og nogle andre, de strøgler med, om det er sådan, det er (ungementor 1).

Kun en enkelt ung, som ungementorerne var tilknyttet, blev ikke inviteret til at deltage i MB pga. af for store fysiske og kognitive skader til, at ungementorerne vurderede, at det var muligt at tilpasse rammerne tilstrækkeligt til, at det ville blive en god oplevelse for ham og de andre på holdet, hvis han deltog. Således vurderedes risikoen for fremmedgørelse for stor til, at det var muligt at inkludere vedkommende.

Den brede rekruttering kan tolkes som en kontrast til et præstationssamfund, hvor bl.a. det høje tempo fungerer selekterende, så ikke alle har mulighed for at gennemføre en uddannelse. Ungementorerne beskriver i den forbindelse, hvordan det overraskede dem, hvor glade de unge blev for det uddannelsesbevis, som de alle modtog ved slutningen af MB-uddannelsen. Her gengiver ungementor 2, hvordan en ung oplever sig berørt og bevidnet ved at have fuldført uddannelsen:

Jeg har aldrig gennemført noget i mit liv, så det her bevis betyder sindsygt meget for mig, for det viser, at jeg endelig er lykkedes med noget (ungementor 2).

Endvidere udtrykker ungementor 2 om diversitet:

Jeg tænker, vi er lykkedes med at skabe et trygt rum og en ramme, der kan favne diversitet (ungementor 2).

Ungementorerne beskriver, hvordan en ung fyr overraskede dem, dels ved at takke ja til tilbuddet om deltagelse i MB og dels ved at gå all-in på øvelserne, til trods for at han tydeligvis var uvant med at reflektere, italesætte tanker og følelser og træde ind i et fordybelsesrum, hvor speederen på ingen måde var i bund, som han ellers var vant til i hverdagen. Ungementor 1 udtrykker:

Han er rigtig meget en dreng, altså sådan lever på et autoværksted 16 timer i døgnet. Og altså, han er ikke så reflekteret måske, men han var så meget med i det forum der og altså også i det sociale. Der var han så sprudlende. Det havde jeg slet ikke turdet håbe på. Jeg troede, han ville bakke på det, jeg havde alle mulige ... Han mingledes SÅ godt, og hver

gang der var pause, så var han den, der lavede sjov. Så de har jo helt sikkert fået noget forskelligt med, men de har også givet noget forskelligt til det, som har virket fint (ungementor 1).

At træde ind i et fællesskab med ligesindede kan berøre, men også være overvældende. En ung beskriver, hvordan hendes første peer-møde var meget emotionelt for hende, og hvordan hun ikke oplevede sig klar til det:

Jeg græd fra start til slut. Det var stadigvæk lidt tidligt i mit forløb, og jeg havde det ikke så godt på det tidspunkt. Jeg tror ikke, jeg var sådan helt klar til måske at, ja, det arbejde, der lidt skal til, hvis man kan sige sådan. Så det var lidt overvældende for mig, det hele (Mille).

Timing ser ud til at være afgørende for, hvorvidt noget opleves fremmedgørende eller skaber resonans. Og muligvis vidner det også om det ukontrollerbare forbundet med, hvornår der kan opstå resonans, som kan være uforudsigeligt for alle parter.

6.4 Genklang og spejling

Erfaringerne med påvirkningen på hjernen som fælles reference giver mulighed for et særligt bevidningspotential. Flere af de unge udtrykker, at der både ifm. de enkelte match og i gruppe-sammenhængene opstår betydningsfulde øjeblikke og mulighed for genklang ved at mødes med en anden/andre i et nærværende rum, hvor man kan dele sine erfaringer med nogen, der kender til ens situation.

Rosa (2022) forbinder oplevelser af resonans med muligheden for, at der kan opstå forandring. En ung udtrykker i den forbindelse, hvordan et møde med hendes peer har bevæget hende, herunder fået hende til at forholde sig anderledes til sin jobafklaring, så det ikke er noget, der bare skal overstås:

Når man selv har været igennem hele systemet, selv har prøvet det på egen krop, så giver det bare en helt anden relaterbarhed. Det har også bare fået mig til at tænke lidt anderledes på det der med at være i virksomhedspraktik. At det ikke sådan er haste igennem, men se det som en proces og en læring i stedet for bare at få det overstået. Nu er jeg lidt mere i det og haster ikke igennem det, hvilket jeg også kan mærke, er jo langt bedre for mig (Frida).

Det fælles erfaringsgrundlag og det særligt potential for resonans, som det fører med sig, ser også ud til at kunne modvirke den ensomhed, som ellers kan opstå, fordi de unge ikke nødvendigvis kender andre unge i en lignende situation. En ung udtrykker oplevelsen af bevidning således:

Inden jeg begyndte på Matching Brains, der kendte jeg ikke nogen med en hjerneskade. Så jeg syntes, det var rart, at man kunne se, at jeg ikke er den eneste i verden med en hjerneskade (Dorte).

Resonans betyder if. Rosa ikke nødvendigvis, at man er enige eller møder det samme som én selv. Det kan også være noget, der provokerer én eller sætter ens eget liv i perspektiv og således bevæger: En af de unge udtrykker i den forbindelse:

Så synes jeg måske lidt, det sætter tingene i perspektiv, sådan i forhold til hvordan ens egen historie er (Frida).

Et andet eksempel, hvor forskellene mellem de unge dog blev for stor, var en af de unge, der blev matchet med en anden ung, hvor hans opfattelse var, at den anden unge var mere skadet end ham selv. Han udtrykker i den forbindelse:

Ham, jeg er blevet matchet med, det fungerer ikke supergodt. (...) Jeg synes, han er noget mere skadet end mig. Jeg synes ikke altid, vi er på lige fod (Egon).

6.5 Et opmærksomhedens rum

Muligheden for, at resonansfællesskaber opstår, afhænger if. Olsen (2023) bl.a. af, hvordan rummet faciliteres: "værtsskab, der åbner rummet. Samvær som andet og mere end dagsorden og konvention" (Olsen, 2023, s. 66).

Både de unge og ungementorerne udtrykker betydningen af, at rummet faciliteres af professionelle, der kan sikre kontinuitet og skabe tryghed, både i måden, rummet faciliteres, men også fordi de har en på forhånd opbygget relation til de unge. Sidstnævnte udtrykkes således af en ungementor:

Jeg tænker, der er en fordel i, at der ligesom er en kerne [af unge], der kender os, fordi så er der ret hurtigt en tryghed (ungementor 1).

En friere dialog indeholder også en grad af kontroltab for alle, hvor intentionen er at lytte i fællesskab (Olsen, 2023) og være åben over for, hvad der måtte opstå i rummet. Ungementorerne udtrykker i den forbindelse en bestræbelse på at skabe et rum, hvor der er plads til fordybelse, refleksion og nærvær:

Et rum, der tager tempoet ud af hverdagen (ungementor 2).

Således bestræbes der i rammerne og faciliteringen af rummet på at skabe et modsvar til accelerationen og den tilhørende risiko for fremmedgørelse (Rosa, 2014). Med nærværet skabes plads til at mærke sig selv og hinanden

på nye måder: “Et rum, hvor der skabes plads til vores åndedræt, stemmen og blikket hos ’den anden’” (Olsen, 2023, s. 32).

Og netop et sådan opmærksomhedens rum er det særlige ved MB, og hvad der if. ungementorerne lader til at adskille sig fra de andre rum og aktiviteter, som de unge indgår i i deres liv.

6.6 Ny viden og dialogiske kompetencer

Ungementorerne udtrykker i fokusgruppeinterviewet, at de anvender deres egen viden om kommunikation og dialogiske kompetencer (primært Åben Dialog) både i faciliteringen og indholdet af uddannelsen. Således tilegner de unge sig også dialogiske kompetencer, som fællesskabet kan profitere af. Formentlig må det skabe øgede muligheder for bevidning, og at der kan opstå resonans. Et eksempel herpå er arbejdet med/viden om perspektivskifte ved fx at benytte sig af mentalisering, meningsskabelse mv. (Ljungmann, 2018), hvilket en af de unge beskriver således:

Hvordan man snakker med andre folk. Det der med, at man ikke kan sætte sig fuldstændig i den andens sko, men at man ligesom skal prøve at forstå den andens situation. (...) Hvordan man også måske selv tænker i sådan en situation, og ja, ligesom se det fra mange forskellige vinkler (Egon).

Aktiv lytning er if. Olsen (2023) et centralt aspekt ifm. bevidning. Dette blev der skabt mulighed for at øve med de unge på uddannelsen og caféarrangementerne med inspiration fra bl.a. Åben Dialog (Lindseth, 1999; Seikkula & Arnkil, 2014). En ung beskriver, hvordan han har lært at lytte aktivt på MB-uddannelsen:

Det med at lytte sådan rigtig til, hvad folk sådan sidder og snakker om. Det er noget, som vi havde meget om, at man skal huske at lytte og ikke bare snakke om sig selv. At man skulle høre på, hvad den anden sagde. Det har jeg lagt mærke til sådan efterfølgende, synes jeg (Micki).

Her giver den unge også udtryk for at opleve sig bevæget ved at kunne overføre den opmærksomhed, han har fået på uddannelsen omkring lytning, til andre livssammenhænge. En anden ung udtrykker omkring overførselsværdien fra uddannelsen, at hun er blevet opmærksom på at lytte og sætte sig selv lidt til side:

Jeg har fået værktøjer, både til at bruge sammen med et match, men også til at hjælpe mig selv, fx at tage et skridt tilbage i en samtale. Jeg bruger det også i mange andre sammenhænge, når jeg snakker med andre – måden, jeg snakker med folk på ... Huske at lytte og sætte sig selv lidt til side (Anne).

Citatet vidner således om mulige identitetsmæssige forandringer i samspillet med andre, fordi de kommunikative elementer fra uddannelsen former deres måde at møde den øvrige verden. Samtidig kan de unge bidrage til at skabe en modpol til det accelererende tempo ved at bevidne gennem lytning og nærvær.

6.7 At skabe mening ved at være noget for en anden

Meningstab er en risiko forbundet med den samfundsmæssige acceleration, og en søgen efter mening kendetegner derfor mennesker i det senmoderne (Rosa, 2022; Andersen, 2007). Det kendetegner måske særligt mennesker, der har oplevet en sygdom eller et traume, der har givet dem en påvirkning på hjernen på et tidligt tidspunkt i livet. Det kan være svært at finde mening med. For andre med en påvirkning på hjernen kan det også være svært at finde mening med tilværelsen grundet de nye præmisser.

Ungementorerne oplevede, at langt størstedelen af de “erfarne unge”, som de spurgte, om de ville deltage i MB, takkede ja (mens det at rekruttere de “nye unge” viste sig sværere). De “erfarne unge” begrundede deres motivation for deltagelse med håbet om at kunne hjælpe andre i en sårbar situation. De udtrykker, at det ville skabe mening for dem, at de er kommet til skade og nu skal leve med konsekvenserne heraf, hvis det trods alt kan komme andre til gavn. En ung udtrykker:

Så tænkte jeg “okay, men de [erfaringer med at have ondt i hovedet, og hvad det gør ved én] kan man jo lige pludselig hjælpe andre med, hvis man selv tager det her forløb [MB-uddannelsen]”, og det var egentlig derfor, jeg gjorde det. Det var virkelig, fordi jeg ønsker at hjælpe andre (Albert).

For de unge, som det lykkedes at matche, så oplevede de nærmest en form for forløsning ved at hjælpe andre, hvilket afspejlede sig i deres stemmeføring og også i de konkrete udsagn:

Det var faktisk ret fedt, at jeg kunne give hjælp videre (Karen).

En anden giver også udtryk for den særlige forløsning og tegn på resonans, der kan opstå ved endelig at opleve sig forstået:

Jeg er mødtes med mit match et par gange. Det har været superfedt. Jeg har oplevet, at jeg kunne give noget til hende – hun sagde “endelig er der nogen, der forstår mig” – jeg synes, at det var fedt, at jeg kunne gøre det for hende (Micki).

Således skabes identitetsmæssig bevægelse ved at tilbyde et andet menneske forståelse og være noget for dem. Dog er det ikke lykkedes at matche alle

unge, der har været på uddannelse, med en anden ung. Her udtrykker flere af de unge håb om, at det kommer til at ske. En ung udtrykker det som et ønske om at være til gavn:

Det er nok, fordi jeg ikke har fået et match endnu, at jeg ikke sådan helt føler, jeg er til gavn endnu (Smilla).

En anden udtrykker, at hun til trods for endnu ikke at være blevet matchet værdsætter fællesskabet med de andre:

Det er megafedt, at man kan få lov til at være en del af det her, også selvom man ikke er blevet matchet med nogen. Man møder en masse andre, der har det på samme måde eller endnu værre (Hilda).

6.8 Plads til at være og finde sig “selv”

Præstationskulturen, der fordrer, at vi er den bedste udgave af os selv, kan skabe svære betingelser for at træde ind i et rum med hele ens person. Et sådan øget pres kan have svære betingelser med en påvirkning på hjernen, som sjældent fungerer godt under pres, og hvor overskuddet til at præstere generelt er lavere. Samtidig afholdes både MB-uddannelsen og caféarrangementerne på et hospital, som skaber en risiko for, at de unge kan opleve sig fremmedgjorte. Ungementorerne udtrykker, at deres ønske med MB er at skabe et livsverdens-rum, hvor bestræbelsen er ligeværdighed. Således agerer ungementorerne ikke eksperter men samtalepartnere, der reflekterer sammen med de unge. Ungementorerne træder således ind i rummet med de unge som mennesker frem for at være reduceret til en fagprofessionel.

Også flere af de unge giver udtryk for, at MB er et fristed, hvor man kan komme og bare få lov til at være, som man er, underforstået at det adskiller sig fra andre sammenhænge:

Det er ligesom et fristed, hvor man bare får lov til at være uden at være noget, man ikke er (ung, spørgeskema).

En anden ung udtrykker, at hun i matchet med sin peer bestyrkes ved bare at være “mig-agtig”, hvor hun ikke behøver at skulle påtage sig en bestemt rolle, gøre noget bestemt eller præstere noget, men bare være sig selv – et identitetsmæssigt frirum:

Det var faktisk helt fedt at se, at jeg kunne gøre det (...) bare sådan kunne være mig-agtig (Karen).

Intentionerne med MB-uddannelsen var også iflg. ungementorerne at tilbyde de unge en mulighed for selvudvikling. En af de unge udtrykker omkring at være blevet bevæget ifm. uddannelsen:

Vi lærte en masse, som fx identitet og noget omkring grænser og noget omkring os selv (Egon).

Et andet eksempel er en af de unge, som kobler det med at kende sig selv med de dialogiske kompetencer erhvervet på uddannelsen:

Man lærte meget om det her med at kende sig selv og det her med, hvordan man fører en dialog, uden at det skal handle om én selv, og det her med at snakke med andre om nogle sårbare ting, uden at jeg skulle såre den anden ... altså at være lidt neutral i en samtale og sådan noget (Hilda).

7. Diskussion

Dette kvalitative studie baseret på 16 individuelle interviews med unge, et fokusgruppeinterview med to ungementorer samt 11 spørgeskemaer udfyldt ifm. deltagelse i MB-uddannelsen giver en værdifuld indsigt i betydningen af et peer-to-peer-fællesskab for unge med en påvirkning på hjernen. Empirien peger på fire overordnede temaer, der udfolder deltagernes oplevede erfaringer forbundet med peer-to-peer-fællesskabet: mulighed for resonans; ny viden og dialogiske kompetencer; at skabe mening ved at være noget for en anden; plads til at være og finde sig selv.

7.1 Faciliteringen af peer-support

En gennemgang af litteratur på området vidner om, at peer-to-peer-fællesskaber kan have mange udformninger. En af de måder, tilbuddene adskiller sig på, er, hvorvidt tilbuddet er faciliteret af peers eller professionelle (Aterman et al., 2023). Fordelene ved et peer-drevet tilbud er ligeværdigheden i de personlige erfaringer, som de har mærket på egen krop, samt at alle deltager frivilligt. Dog vidner vores empiri om, at de unge værdsætter, at ungementorerne faciliterer rummet og sørger for, at “det bliver et trygt og hyggeligt sted at være”. Endvidere peger empirien på, at de åben-dialogiske (og neurofaglige) kompetencer, ungementorerne har erhvervet sig gennem uddannelse og erfaring, udgør en fordel for facilitering af et opmærksomheds rum gennem tilstedeværelse, opmærksomhed på den andens udtryk og at “være” frem for at gøre (Lindseth, 2011). Således øges muligheden for resonans. Det må forventes, at et udelukkende frivilligt drevet tilbud vil være mere sårbart ift. kompetencer, der kan sikre et resonansfællesskab. Også andre studier pointerer, at deltagerne i peer-støttegrupper værdsætter personalets bidrag og finder det betydningsfuldt og hjælpsomt (Morris & Morris, 2012). Her understreger eksempelvis Corbin et al. (2023) behovet for samarbejde med professionelle omkring peer-støtte, bl.a. fordi peers møder mange umødte behov, som vurderes at have en karakter og variation, som kræver uddannet personale til at håndtere.

Generelt vidner litteraturen om, at der er et stort potentiale i peer-to-peer-support blandt hjerneskadede, men fordi det er en relativt ny interventionsform, så mangler der viden om kompetencer blandt mentorer, rammesætning og det mulige positive udbytte (De Dios Perez et al., 2024). Peer-to-peer-support er også et eksempel på, hvor betydningsfuldt det viser sig med en holistisk tilgang til hjerneskaderehabilitering, som inkorporerer psykosociale behov (Cutler et al., 2018). Dette studies anses, til trods for dets begrænsede størrelse, at bidrage til en sådan nuancering, herunder peer-to-peer-støttet potentiale for selvudvikling og resonans samt behov for rammesætning. Dette med håbet om, at det kan inspirere andre til at skabe værdifulde peer-to-peer-fællesskaber.

7.2 Medskabelse af MB

Udgangspunktet i MB var at invitere de unge til at være medskabere af café-arrangementerne. Empirien vidner om, at det kun i begrænset omfang ser ud til at være lykkedes. Eksemplerne peger på, at det nærmeste, MB kom på medskabelse, var, at de unge foreslog en aktivitet (som ungementorerne arrangerede) eller medbragte et spil. Her peger Hughes et al. (2020) på de muligheder for “self-empowering” og tiltro til egne evner, der kan være forbundet med at forme gruppen og dens indhold. Således vil der sandsynligvis være et uforløst udviklingspotentiale for de unge (og for MB), hvis de unge i højere grad kan blive medskabende. Endvidere ville det skabe et mere ligeværdigt udgangspunkt mellem unge og ungementorer.

7.3 Bred rekruttering og ligeværdighed set i et magtsociologisk perspektiv

I analysen udtrykkes ungementorernes bestræbelser på en bred inklusion og et ønske om at skabe et rum karakteriseret ved ligeværdighed mellem deltagerne. I et magtsociologisk perspektiv (jf. Foucault, 2019; Bourdieu, 1999) kan der sættes spørgsmålstegn ved, om det overhovedet er muligt at bryde med sådanne magtstrukturer, eftersom magt er indlejret i enhver social relation. Således indvirker fx alder, køn, erfaringer, positioner og fysiske rammer alt sammen på magtforholdet og det rum, der er muligt at skabe. Bourdieus magtbegreb er tæt forbundet med symbolsk vold. Symbolsk magt er de dominerende grupper (i dette tilfælde ansatte i sundhedsvæsenet) magt til at opretholde konsensus via samfundets institutioner, såsom hospitalsvæsenet. Disse samfundsmæssige hierarkier forklædes og bliver opfattet som naturlige, men er med til at opretholde hierarkiet mellem de dominerende og de dominerede (patienter) samfundsgrupper. Således kan det tolkes som en magtassymmetri, hvor ungementorerne med deres position (inklusive alder, erfaringer, og at det er dem, der inviterer ind på hospitalet) er dem, der besidder retten til at definere rummet. Et eksempel herpå er citeret med den unge, der udtrykker: “to voksne, som man kan sige styrer showet (griner)”. Et andet eksempel er den unge, der er blevet ekskluderet fra deltagelse i MB grundet for store fysiske og kognitive udfordringer.

Et andet eksempel vidner om, at der ikke kun eksisterer et magthierarki mellem ungementorerne og de unge, men også de unge imellem. En af de unge, Egon, nævner fx, at han ikke oplever sit match som godt, fordi den anden er mere skadet, end han selv er. Også tid siden tilskadekomst kan spille en rolle, hvor fx Mille beskrev, at hun græd fra start til slut, hvilket skaber en anden mulighed for at deltage i rummet end en, der er mere afklaret med sin situation, fordi vedkommende fx har levet med skaden siden barndommen. Eksemplerne vidner om, at magtstrukturerne, fx hvad angår hjerneskadens sværhedsgrad, timing for rekruttering til MB samt spejlingspotentiale, kan indvirke på muligheden for, at der opstår resonans.

If. Foucault og Bourdieu (Foucault, 2019; Bourdieu, 1999) så er det ikke muligt at nedbryde sådanne magtforhold, men i stedet må bestræbelsen være en bevidsthed om og en forholde sig til, hvordan magten forvaltes, og bestræbelser på at reducere asymmetrien. Ifm. MB kan hospitalsrammen nævnes som et eksempel på et ulige magtforhold, der forsøges brudt ved walk-and-talks i hospitalshaverne og ved at afholde nogle af caféarrangementerne i andre omgivelser, som fx at gå tur med en alpaka.

Gennemførelse af MB-uddannelsen kan også betragtes som en vej til at øge magtbalancen, ved at fællesskabets dialogiske kompetencer og gruppens refleksions- og bevidsthedsniveau øges generelt set. Det kan bidrage til mere ligeværdige refleksionsrum.

7.4 Styrker og begrænsninger

Ændringen fra oprindeligt at have planlagt et fokusgruppeinterview til at lave små korte telefoninterviews viste sig at være en fordel ift. at få flest mulige forskellige stemmer repræsenteret (både “erfarne” og “nye” unge) i undersøgelsen, jf. Åben Dialog, hvor flere perspektiver kan åbne op for nye indsigter for på den måde bedre at kunne forstå et fænomen (Seikkula & Arnkil, 2014). Til forskel fra et fokusgruppeinterview så gav det mulighed for, at hver enkelt kunne udfolde deres egne perspektiver uden at blive udfordret/forstyrret af andres opfattelser, og at interviewet kunne tilpasses deres eventuelle latenztid eller andre kognitive udfordringer. Til gengæld kan der være værdifuld viden, der er gået tabt, fordi det ikke har været muligt for interviewerens at aflæse stemninger, deltagernes kropssprog mv. (Bourdieu, 1999), og fordi interviewene fik en mere overfladisk karakter pga. den korte varighed. På den måde mangler vi nærmere udfoldelse af, hvordan MB-deltagelsen påvirker deres selv og relationer og øvrige livsforhold. Her vil fokusgruppeinterviews være en mulig metode.

Det kan i artiklen fremstå, som at uddannelse og caféarrangementer er tillagt større opmærksomhed i Matching Brains-projektet frem for selve matchningen. Dette kan have en sammenhæng med empirien, der vedrører uddannelsen (spørgekemaerne) og caféarrangementerne, eftersom alle interviewede unge var inviteret til at deltage i caféarrangementerne. Til gengæld var

det langt fra alle, der på interviewtidspunktet var blevet matchet, hvorfor empirien naturligt i mindre grad vil omhandle dette.

8. Konklusion

MB er et eksempel på et peer-to-peer-fællesskab, der kan skabe mulighed for genklang, spejling og resonans blandt unge efter en påvirkning på hjernen, hvis der er en rammesætning og kompetencer, der understøtter dette, og hvis det faciliteres ud fra dialogiske principper. Her viste erfaringerne betydningen af, at rammesætningen favner de unges særlige behov og diversiteten blandt dem. Endvidere viste det sig betydningsfuldt, at der bliver skabt en tryk og hyggelig stemning, så der bliver skabt rum til, at man kan være og/eller finde sig selv. De unge tilegnede sig ny viden og dialogiske kompetencer, som både kom MB-fællesskabet til gode samt de øvrige livssfærer, som de unge indgår i. Således skabes der gennem peer-to-peer-fællesskabet mulighed for, at man kan finde mening med sit liv efter en påvirkning på hjernen, og plads til identitets(re)konstruktion, herunder at man kan være og finde sig selv.

Tak

Tak til de unge for deltagelse i MB-projektet og deres konstruktive og løbende respons. Også tak til de unge, som har besvaret spørgeskemaer, og som deltog i interviewet. Tak til ungementor Helle Bak for medvirken i fokusgruppeinterviewet og konstruktiv sparring omkring artiklen. Tak til TrykFonden for at støtte projekt Matching Brains.

REFERENCER

- Andersen, H. (2007). Jürgen Habermas. I: H. Andersen & L. B. Kaspersen (Red.), *Klassisk og moderne samfundsteori* (4. udg., s.372-394). Hans Reitzel.
- Andersen, S. H., Ladenburg, J., & Dyssegaard, P. S. (2020). *Danskernes mentale sundhed: udvikling, baggrund og konsekvenser*. <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/danskernes-mentale-sundhed/>
- Aterman, S., Ghahari, S. & Kessler, D. (2023). Characteristics of peer-based interventions for individuals with neurological conditions: a scoping review. *Disability and Rehabilitation*, 45(2), 344-375. <https://doi.org/10.1080/09638288.2022.2028911>
- Bakmann, L., Norup, A. & Forchhammer, B.H. (2019). Hit in the heart of life: how meeting like-minded peers may contribute to psychosocial recovery of adolescents and young adults with acquired brain injury. *Frontiers in Neurology*, 10, 521. <https://doi.org/10.3389/fneur.2019.00521>
- Bourdieu, P. (1999). *The weight of the world : social suffering in contemporary society*. Polity Press.

- Bystrup, M.R., Aadal, L., Pallesen, H., Larsen, K. & Hindhede, A.L. (2022). Who are relatives? Young adults, relatives and professionals' perceptions of relatives during the rehabilitation of young adults with a severe acquired brain injury. *Disability and Rehabilitation*, 1-12. <https://doi.org/10.1080/09638288.2022.2072959>
- Corbin, S., Damiolini, E., Termoz, A., Huchon, L., Rode, G., Schott, A.M. & Haesebaert, J. (2023). Rehabilitation professionals' views on individual peer support interventions for assisting stroke survivors with reintegration into the community: a qualitative study. *Disability and Rehabilitation*, 45(26), 4413-4423. <https://doi.org/10.1080/09638288.2022.2152115>
- Cutler, M., Nelson, M. L., Nikoloski, M., & Kuluski, k. (2018). Mindful connections: the role of a peer support group on the psychosocial adjustment for adults recovering from brain injury. I: G.K. Simpson & F. Yuen (Red.), *Contemporary Perspectives on Social Work in Acquired Brain Injury* (s. 92-116.). Routledge.
- De Dios Perez, B., Morris, R.P., Craven, K. & Radford, K.A. (2024). Peer mentoring for people with acquired brain injury – a systematic review. *Brain Injury*, 38(4), 316-329. <https://doi.org/10.1080/02699052.2024.2310779>
- Doser K., Poulsen I., Wuensch A. & Norup A. (2018). Psychological outcome after severe traumatic brain injury in adolescents and young adults: the chronic phase. *Brain Injury*, 32, 64-71. <https://doi.org/10.1080/02699052.2017.1363408>
- Flick, U. (2017). Triangulation in data collection. I: C. Willig, W. S. Rogers, W. Stainton Rogers, & C. Willig (Red.), *The SAGE Handbook of Qualitative Research in Psychology* (s. 527-544.). SAGE Publications.
- Foucault, M., Faubion, J. D., & Rabinow, P. (2002). *Power: essential works of Foucault 1954-1984*. Penguin Books.
- Glintborg, C., & Larsen Mærsk, J. (2019). Rehabilitering og identitet. I: I. Schrøder, K. S. Petersen, & I. S. Bonfils (Red.), *Sociologi og rehabilitering* (2. udg., s.216-221). Munksgaard.
- Graff, H.J., Siersma, V., Møller, A., Egerod, I. & Rytter, H.M. (2020). Five-year trends in marital stability, academic achievement, and socioeconomic indicators after concussion: a national register study. *The Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 35(2), E86-E94. <https://doi.org/10.1097/HTR.0000000000000501>
- Habermas, J. (1996). *Teorien om den kommunikative handlen*. Aalborg Universitetsforlag.
- Hoffmann, D.D., Sundby, J., Biering-Sørensen, F. & Kasch, H. (2019). Implementing volunteer peer mentoring as a supplement to professional efforts in primary rehabilitation of persons with spinal cord injury. *Spinal Cord*, 57(10), 881-889. <https://doi.org/10.1038/s41393-019-0294-0>
- Hu, J., Wang, X., Guo, S., Chen, F., Wu, Y.Y., Ji, F.J. & Fang, X. (2019). Peer support interventions for breast cancer patients: a systematic review. *Breast Cancer Research and Treatment*, 174(2), 325-341. <https://doi.org/10.1007/s10549-018-5033-2>
- Hughes, R., Fleming, P. & Henshall, L. (2020). Peer support groups after acquired brain injury: a systematic review. *Brain Injury*, 34(7), 847-856. <https://doi.org/10.1080/02699052.2020.1762002>
- Kessing, M.L. (2022). Doing peer work in mental health services: unpacking different enactments of lived experiences. *Health Sociology Review*, 31(1), 32-46. <https://doi.org/10.1080/14461242.2020.1865183>
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Interview : introduktion til et håndværk* (2. udg.). Hans Reitzel.
- Larsen, K., & Glintborg, C. (2018). Resiliens og identitetsrekonstruktion hos unge med senhjerneskader. I: C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi : en introduktion i teori og praksis* (s.??). Aarhus Universitetsforlag.
- Lau, S.K.C., Luong, D., Sweet, S. N., Bayley, M., Levy, B.B., Kastner, M. & Munce, S.E.P. (2021). Using an integrated knowledge translation approach to inform a pilot feasibility randomized controlled trial on peer support for individuals with traumatic

- brain injury: a qualitative descriptive study. *PLOS ONE*, 16(8), e0256650-e0256650. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0256650>
- Lindseth, A. (1999, July). What the other says – and what (s)he talks about: some foundations of a theory of philosophical practice. I: *Lecture at the 5th international conference on Philosophical Practice* (s. 134-136). Oxford.
- Lindseth, A. (2011). Når vi bliver syge på livets vej – en udfordring for filosofisk praksis. I: J.B. Ladegaard Knox & M. Sørensen (red.), *Filosofisk praksis i sundhedsarbejde* (s. 139-167). Frydenlund.
- Ljungmann, I. (2018). En enkel bevægelse med stor effekt. Perspektiv-skifte som metode. *Systemisk Narrativt Forum*, 4, 10-23. <https://www.psykiatriplus.dk/wp-content/uploads/2024/03/Perspektivskifte-Magasinet-Systemisk-Narrativt-Forum-pdf.pdf>
- Morris, R. & Morris, P. (2012). Participants' experiences of hospital-based peer support groups for stroke patients and carers. *Disability and Rehabilitation*, 34(4), 347-354. <https://doi.org/10.3109/09638288.2011.607215>
- Olsen, T. (2022). Resonans i arbejdslivet - udbrændthed, minder os om det vigtigste. *Erhvervspsykologi*, 20(1), 24-33;48-49.
- Olsen, T. (2023). *Livets uendelige kilde*. Venire.
- Owensworth, T. (2014). *Self-identity after brain injury*. Psychology Press. <https://doi.org/10.4324/9781315819549>
- Paterson, B. & Scott-Findlay, S. (2002). Critical issues in interviewing people with traumatic brain injury. *Qualitative Health Research*, 12(3), 399-409. <https://doi.org/10.1177/104973202129119973>
- Petersen, A., & Krogh, S. C. (2021). *Præstationskultur*. Aarhus Universitetsforlag.
- Prehn, A., & Prehn, A. (2018). *Flip : hjælp din plastiske hjerne med at tackle det 21. århundrede*. People'sPress.
- Rosa, H. (2014). *Fremmedgørelse og acceleration*. Hans Reitzel.
- Rosa, H. (2021). *Resonans : en sociologi om forholdet til verden*. Eksistensen.
- Rytter, H.M., Hjorthøj, C., Graff, H.J., Eplov, L.F., Nordentoft, M., Benros, M.E., ... Madsen, T. (2024). Traumatic brain injury and long-term associations with work, divorce and academic achievement. *Preventive medicine*, 185, 108062. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2024.108062>
- Sander, A.M. & Struchen, M.A. (2011). Interpersonal relationships and traumatic brain injury. *The Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 26(1), 1-3. <https://doi.org/10.1097/HTR.0b013e3182068588>
- Seikkula, J., & Arnkil, T. E. (2014). Åben dialog i relationel praksis: respekt for anderledeshed i øjeblikket. Akademisk Forlag.
- Terry, G., Hayfield, N., Clarke, V., & Barun, V. (2017). Thematic analysis. I: C. Willig, W. S. Rogers, W. Stainton Rogers, & C. Willig (Red.), *The SAGE Handbook of Qualitative Research in Psychology* (2. udg., s.??). SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781526405555>
- Thastum, R. & Bach Svendsen, A.M. (2022). Børn og unge kæmper for at passe ind (Analyse fra Børns Vilkår, Issue September). Børns Vilkår. https://bornsvilkar.dk/wp-content/uploads/2022/08/Boern_og_unge_kaemper_for_at_passe_ind_29082231.pdf
- Thomas, E.J., Levack, W.M. & Taylor, W.J. (2014). Self-reflective meaning making in troubled times: change in self-identity after traumatic brain injury. *Qualitative Health Research*, 24(8), 1033-1047. <https://doi.org/10.1177/1049732314542809>
- Thøgersen, C.M.S., Glintborg, C. & Hansen, T.G. (2024). *BackUp for voksne med erhvervet hjerneskade*. Aalborg Universitetsforlag.
- Yehene, E., Lichtenstern, G., Harel, Y., Druckman, E. & Sacher, Y. (2019). Self-efficacy and acceptance of disability following mild traumatic brain injury: a pilot study. *Applied Neuropsychology: Adult*, 27(5), 468-477. <https://doi.org/10.1080/23279095.2019.1569523>

Bilag 1: Oversigt over informanter

Pseudonym	Alder	Skadetype	Tid siden skade	Uddannelse (= erfaren)	Café-arrangementer	Matchet
Helle	22	Traume	3 år	X	4	Nej
Micki	24	Traume	5 år	X	2	Nej
Fransa	20	Traume	3 år	X	3	Nej
Frida	25	Traume	6 år	X	3	Ja
Dorte	35	Traume	7 år	X	2	Ja
Helga	21	Post-operativ skade	11 år		1	Ja
Smilla	30	Traume	8 år		0	Ja
Egon	19	Traume	4 år	X	1	Ja
Norma	28	Blodprop	4 år	X	1	Ja
Jane	20	Blodprop	4 år	X	0	Nej
Albert	28	Blodprop	2 år	X	2	Nej
Karen	22	Senfølger efter cancer-stråling	18 år	X	3	Ja
Oskar	20	Hjerne-blødning	2 år		1	Ja
Mille	32	Traume	1 år		0	Ja
Sara	24	Traume	11 år	X	1	Nej
Anne	22	Traume	4 år		0	Ja

Bilag 2: Interviewguide til de unge

Forskningsspørgsmål	Interviewspørgsmål
Hvilke fortællinger har deltagerne om peer-to-peer-seancer?	Fortæl om eksempler på peer-to-peer-seancer, I hver især har deltaget i.
Hvilke fortællinger har deltagerne om deltagelse i arrangementer?	Har du deltaget i nogle af de arrangementer, du har været inviteret til? Hvilket udbytte har du fået ud af det?
Hvilke erfaringer har deltagerne med udbyttet af undervisningen i spørgsmålsteknikker?	Hvilke eksempler har I på at have brugt denne viden om spørgsmålsteknikker i jeres samtaler? Har du taget noget med dig fra uddannelsen, som du har brugt i andre sammenhænge i dit liv?
Hvilken rolle har ungementorerne haft?	Hvordan har du oplevet ungementorerens rolle?
Fremtidsspørgsmål – hvad drømmer den enkelte om at bruge sin uddannelse til?	Hvordan drømmer du om, at det at være en del af dette fællesskab her får af betydning for dig i fremtiden?
	Hvad var din motivation for at sige ja til at gå med i det her? Hvilke forventninger havde du? Hvordan er det gået, og hvad tænker du om det nu?
Fremtidsspørgsmål – ideer til den videre udvikling af tilbuddet Matching Brains.	Hvis vi skal starte et nyt hold – hvilke råd har I så til os? Hvad skal vi holde fast i, hvad skal vi ændre på, og er der noget, vi skal udelade?

Bilag 3: Semistruktureret interviewguide til fokusgruppeinterview med ungementorerne

- Hvordan opstod ideen?
- Hvordan udviklede I indholdet?
- Hvordan udvalgte I deltagerne?
- Hvordan planlagde I indholdet?
- Hvad skete der på uddannelsesdagene?
- Hvilke evalueringer fik I? Hvordan brugte I disse evalueringer?
- Hvordan planlægges caféerne? Og hvilke erfaringer har I med disse?
- Hvem/hvad har inspireret jer?
- Hvad drømmer I om for Matching Brains i fremtiden?
- Hvis I skulle planlægge indsatsen i dag – hvad ville I holde fast i, og er der noget, I ville ændre på?
- Hvordan har jeres samarbejde været? Hvad hjælper jer på vej?
- Andre kommentarer?
- Hvad hæfter I jer særligt ved efter denne samtale, som er vigtigt at få formidlet i artiklen?